

На черговому засіданні Президії НАН України 3 листопада 2010 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали доповідь директора Інституту народознавства НАН України академіка НАН України С.П.Павлюка про наукову та науково-організаційну діяльність установи.

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, директор Інституту української мови НАН України доктор філологічних наук П.Ю.Гриценко, провідний науковий співробітник відділу культури Національного науково-дослідного інституту українознавства МОН України доктор історичних наук В.К.Борисенко, головний науковий співробітник відділу «Український етнологічний центр» Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Т.Рильського НАН України доктор історичних наук С.П.Сегеда, завідувач відділу фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім.М.Т.Рильського НАН України доктор філологічних наук М.К.Дмитренко.

Президія НАН України засвідчила вагомість здобутків інституту та їх високу оцінку науковим співтовариством. Проте існують невирішені проблеми, які постали перед колективом інституту у світлі реалій ХХІ століття, і треба підтримати зусилля вчених, спрямовані на їх розв'язання.

Важливим завданням є перехід до вивчення культурного розвитку України у всьому розмаїтті його етнічних виявів. При цьому необхідно, щоб культура українського народу і етнічних меншин – росіян, поляків, білорусів, молдован, угорців, євреїв досліджувалася не ізольовано, а у єдиному контексті, де культура українців виступає загальним інтегруючим стрижнем, де є органічна взаємодія всіх споріднених народних культур. Особливого значення це набуває у дослідженнях порубіжних регіонів України.

Не менш важливим є посилення уваги до проблем передачі культурних традицій від минулих поколінь у майбутнє, їх формування, оновлення.

Реалізація цих завдань вимагає вироблення сучасних концептуальних засад дослідницької роботи, «синхронізованих» з актуальною проблематикою новітньої української соціогуманітаристики в цілому. Адже тематика народної культури в підсумку виходить на широкі проблеми оптимальної моделі етнонаціонального розвитку України у ХХІ столітті, формування людини, здатної успішно діяти в умовах глобалізованого суспільства.

Президія НАН України відзначила велику роботу співробітників інституту з видання наукової друкованої продукції, а також діяльність директора зі створення Музею етнології.

Підсумовуючи обговорення було наголошено, що Інститут народознавства НАН України має всі можливості для виходу на більш високий рівень досліджень, як того вимагають сучасні соціальні і культурні процеси.

В цілому Президія НАН України позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Інститут народознавства НАН України.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили наукову доповідь академіка НАН України О.О.Кришталя «Первинні механізми болю та їх фармакологія».

У виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, завідувача відділу загальної та молекулярної патофізіології Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України академіка НАН України О.О.Мойбенка, завідувача відділу нейрофармакології ДУ «Інститут фармакології та токсикології НАМН України» доктора медичних наук, професора Л.О.Громова, завідувача відділу ендокринології, репродукції і адаптації ДУ «Інститут ендокринології та обміну речовин ім.В.П.Комісаренка НАМН України» члена-кореспондента НАН України та НАМН України О.Г.Резнікова, заступника академіка-секретаря Відділення біохімії, фізіології і молекулярної біології НАН України академіка НАН України М.С.Веселовського відзначалось, що академічна школа, започаткована видатним ученим – академіком О.О.Богомольцем, продовжує вирішувати актуальні проблеми у галузі фізіології. За останні роки здобутки, отримані його учнями, серед яких багато академіків і членів-кореспондентів, набули суттєвого розвитку.

Присутні мали нагоду переконатися, що в інституті на сучасному рівні виконуються фундаментальні дослідження з вивчення клітинних та молекулярних механізмів первинної рецепції болю.

Досягнуто важливих результатів у вирішенні питань щодо участі мембранних структур у первинній рецепції болю та ідентифіковано молекулярні мішені для перспективного терапевтичного втручання при лікуванні больових синдромів.

Цікавими є дані щодо чутливості рецепторів до знеболювальних препаратів в умовах злоякісного росту. Вони є важливими, оскільки існує проблема зниження ефективності знеболювальних препаратів при деяких тяжких захворюваннях, в першу чергу онкологічних. Було наголошено, що ці дослідження потрібно продовжувати. Необхідно також разом з установами МОЗ України дати рекомендації щодо препаратів, які можна використовувати у клініках.

Крім того, успішно проводиться пошук речовин із високоселективною дією, які блокують специфічні больові рецептори. Вони є перспективними для медицини і можуть стати основою для створення нових знеболювальних препаратів.

Разом з тим зазначалось, що дослідження первинних механізмів болю та засобів його фармакологічної корекції не дуже поширені в Україні і тому потребують більшої уваги і підтримки.

Була позитивно оцінена активна співпраця Інституту фізіології ім.О.О.Богомольця НАН України у дослідженні зазначених питань із зарубіжними колегами. Але вкрай необхідно також розширити співробітництво в цій галузі з науковими установами Міністерства охорони здоров'я України та Національної академії медичних наук України.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про порядок затвердження фінансових планів підприємств НАН України; про започаткування журналу «Демографія та соціальна економіка»; про видання робіт в серії «Біобібліографія вчених України»; про результати комплексної перевірки наукової та науково-організаційної діяльності Ради по вивченню продуктивних сил України НАН України за період з 2004 по 2009 рр.; також було розглянуто низку кадрових питань та прийнято рішення про нагородження працівників установ Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України